

Medicinsk forskning och utveckling – en förutsättning för att hantera framtida hälsohot

Agendarapport 2021 - sammanfattning

Pandemin som startade 2020 har visat att vårt samhälle är mycket sårbart vid oförutsedda utbrott av nya sjukdomar. Vård och medicinsk forskning och utveckling står i frontlinjen när det gäller att hantera och bekämpa en pandemi. Stora insatser har gjorts, men det har också blivit tydligt att Sveriges regelverk, sjukvård, hälsodatasystem och relativt små forskningsmiljöer inte är anpassade för dagens globala hälsoutmaningar.

Forska!Sverige och de 34 organisationerna i [Agenda för hälsa och välbefinnande](#) har utrett hur möjligheten att bedriva och dra nytta av medicinsk forskning har sett ut under pandemin. Som representanter för vård, akademi, företag, professions-, patient- och andra intresseorganisationer, har vi skapat en samlad bild av lärdomar som vi presenterar i en ny [rapport](#).

Baserat på analysen har vi utvecklat åtgärdsförslag som behöver genomföras för att stärka Sveriges krisberedskap genom att dra större nytta av medicinsk forskning och utveckling vid framtida hälsohot. Överlag kan man konstatera att det som fungerar bra i vardagen är det som kommer att fungera väl i en krissituation. Därför måste vi stärka forskningen och bibehålla flera arbetsätt och förmågan att samarbeta som utvecklats under pandemin. Då står vi bättre rustade inför nästa hälsohot, samtidigt som vi snabbar på utvecklingen för behandlingar inom andra sjukdomar.

Agenda för hälsa och välbefinnande – ett samarbete mellan och:

Läs rapporten: www.forskasverige.se/Agenda2021

Besök Forska!Sveriges hemsida: www.forskasverige.se

Twitter: [@forskasverige](https://twitter.com/forskasverige) [#forskasverige](https://twitter.com/forskasverige)

10 prioriterade åtgärdsförslag för att bättre kunna dra nytta av forskning och utveckling inför framtida hälsohot – en sammanfattning

1. En resilient forskningsmiljö krävs för att klara framtida okända risker

Det krävs en bred grundforskning, om vi ska ha en god beredskap för okända hälsohot. Det behövs också satsningar på långsiktiga forsknings- och innovationsprogram och på klinisk forskning. Forskningsinfrastruktur, i form av högteknologiska plattformar som möjliggör avancerade analyser, behöver få en långsiktig finansiering, samt vara samordnad och tillgänglig för vårdpersonal och forskare i hela landet.

1.1 Öka finansieringen till fri forskning samt identifiera kunskapsluckor

1.2 Öka långsiktighet, samordning och nationell tillgänglighet av forskningsinfrastruktur

2. Delning av hälso- och vårddata måste fungera i såväl kris som i normalläge

För att kunna agera effektivt i hälsokriser krävs nationell samordning av hälso- och vårddata. Patienter såväl som vårdgivare, forskare och företagare måste få bättre möjlighet att bidra till insamling, användning och delning av data och prover, och det måste ske på ett etiskt, säkert och strukturerat sätt. Detta behov har blivit mycket tydligt under pandemin. Myndigheterna behöver sätta upp nationella standarder och ramverk för interoperabilitet, så att hälso- och vårddata kan användas såväl i krisläge som i normalläge för att öka kvaliteten, jämlikhet och trygghet i vården.

2.1 Utveckla och genomför en nationell handlingsplan för hälso- och vårddata

2.2 Uppdatera det regulatoriska ramverket för hälso- och vårddata

3. Forskningskompetens inom vården måste säkras inför framtida hälsohot

Inom vården finns ingen buffert och när vi hamnar i ett krisläge, vid nya hälsohot, måste forskande personal användas för rutinsjukvård. Det är allvarligt, eftersom dessa personer också behövs för att utföra de tidiga studier som snabbt kan öka kunskapen och ge patienter bästa möjliga vård. Forskningsuppdraget inom vården måste förstärkas och det behövs en planering för och kartläggning av hur bemanningen inom hälso- och sjukvården måste dimensioneras för att freda forskningen.

3.1 Stärk bemanningen för att värna forskningen

3.2 Stärk forskningskompetensen

4. Patientnära studier måste kunna bedrivas även i krisläge

Det är av yttersta vikt att under en pågående kris kunna genomföra patientnära studier. Studierna måste komma i gång snabbt så att ny kunskap kan föras vidare och komma till verklig nytta i vården, till exempel genom att patienterna får tillgång till nya potentiellt effektiva behandlingar. För att detta ska kunna genomföras under kriser krävs det att förutsättningarna för att rekrytera patienter och bedriva kliniska studier även i normalläge förbättras.

4.1 Skapa system för att snabbt kunna bygga upp register vid kris

4.2 Inför nationella standarder och effektivisera processen för godkännande av kliniska studier

4.3 Möjliggör kliniska studier på distans

4.4 Underlätta befolkningens deltagande

Läs hela rapporten här: www.forskasverige.se/Agenda2021